

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

A.H.K. van Viegen (PvdD)
(d.d. 20 maart 2023)

Nummer
3938

Onderwerp
Grote militaire oefening natuurgebied Hoeksche Waard tijdens
vogelbroedseizoen en draagtijd ree en damhert

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

1. *Kent u het bericht 'Reeën en paarden in paniek door militaire oefening; het leek wel een oorlogsgebied'?¹ en het facebookfilmpje van 15 maart 20.10 uur van Ray de Boon?²*

Antwoord

Ja

2. *Wordt u op de hoogte gebracht van voorgenomen militaire oefeningen in Zuid-Holland? Zo nee waarom niet? En bent u dan bereid inzet te plegen om van tevoren op de hoogte te worden gesteld, zodat voorzorgsmaatregelen getroffen kunnen worden?*

Antwoord

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) is bevoegd als het gaat om ontheffingen in het kader van soortenbescherming ten behoeve van het gebruik van "militaire terreinen en oefengebieden" en het uitoefenen van "militaire activiteiten" buiten deze terreinen en oefengebieden. Dat volgt uit artikel 1.3, vijfde lid van de Wet natuurbescherming en artikel 1.3, eerste lid, onder a en d van het Besluit natuurbescherming. LNV heeft in 2012 een natuurvergunning afgegeven voor militaire vliegactiviteiten; laagvliegen met helikopters. De vergunning is in te zien via de volgende link:

https://puc.overheid.nl/natuurvergunningen/doc/PUC_1268_17/1/.

Naar aanleiding van dit bericht en andere signalen die wij recent ontvingen, hebben wij OZHZ gevraagd weer contact op te nemen met Defensie om de effecten van deze oefeningen opnieuw onder de aandacht te brengen. Ook DCMR heeft aangegeven verstoringen die worden gesignaleerd

¹ https://www.ad.nl/hoeksche-waard/reeen-en-paarden-in-paniek-door-militaire-oefeningen-het-leek-wel-een-oorlogsgebied~ac67950f/?utm_source=twitter&utm_medium=social&utm_campaign=socialsharing_web

² <https://www.facebook.com/raydeboon/videos/241838388284617>

bij Defensie onder de aandacht te zullen brengen.

3. *Mogen de Apache helikopters zo laag boven een zorgboerderij met dieren vliegen?*

Antwoord

De Hoeksche Waard maakt onderdeel uit van een laagvlieggebied waarbinnen defensie oefeningen kan houden. Indien men overlast ervaart van deze oefeningen kunnen zij hiervoor terecht bij defensie. Zie ook het antwoord op vraag 2

4. *Zo ja, welke voorzorgsmaatregelen worden door de provincie en defensie genomen om te voorkomen dat in het wild levende dieren en weidedieren in paniek raken door laag overvliegende helikopters?*

Antwoord

zie het antwoord op vraag 2

5. *Welke verdere bemoeienis heeft de provincie (gehad) bij deze oefening?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2

6. *In 2021 heeft het college in eerdere antwoorden op vragen van de Partij voor de Dieren over dit onderwerp het volgende aangegeven: 'Met Defensie zijn in het verleden goede afspraken gemaakt over verdere zonering van laagvliegen binnen de Natura 2000-gebieden in gevoelige perioden in het jaar. De provincie is voornemens via omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid deze contacten weer aan te halen en de naleving van de zonering te evalueren. Zie ook de antwoorden op de vragen 3 en 5.' Welke afspraken zijn gemaakt met Defensie en wat hebben de aangehaalde contacten met Defensie opgeleverd?*

Antwoord

Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft getracht de contacten weer aan te halen en de naleving van de zonering te evalueren. Gezien er in 2022 geen nieuwe signalen binnen kwamen over oefeningen boven de Natura 2000-gebieden heeft OZHZ haar capaciteit op andere onderwerpen ingezet. In samenwerking met de provincie gaat OZHZ naar aanleiding van dit nieuwe signaal contact opnemen met defensie.

7. *Is er een wettelijke provinciale vergunning nodig voor militaire laagvliegoefeningen boven Natura 2000-gebieden, en zo ja is die verleend? En zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Nee, zie het antwoord op vraag 2.

Naar aanleiding van ons recent vastgestelde soortenbeleid en de ontvangen signalen over verstoring willen we wel nagaan of en hoe wij de beleidsregel LEO (Landen En Opstijgen) kunnen aanpassen, zodat bij ontheffingen voor 'civiele kleine luchtvaart' wel rekening wordt gehouden met broedende vogels.

8. *Op welke wijze wordt de bescherming van deze natuurgebieden en Natura 2000 gebied geborgd tijdens deze militaire oefeningen? Kunt u dit nader toelichten?*

Antwoord

Zie het antwoord op vraag 2

9. *Als richtlijn voor de vogelbroedperiode wordt meestal de periode van 15 maart tot 15 juli gehanteerd door gemeenten en provincie, maar duurt officieel zolang een vogel broedt. De vogelbroedgebieden zijn dan niet toegankelijk voor recreanten. Bent u met ons van mening dat een militaire oefening tijdens het vogelbroedseizoen een bedreiging vormt voor het veilig kunnen nestelen van broedvogels en niet te rijmen is met de instandhouding van de weidevogel volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn? Zo ja, bent u bereid deze ongerijmdheid aan te kaarten bij het Rijk? Zo nee, waarom niet?*

Antwoord

Verstoring kan inderdaad negatieve effecten hebben. Het is bij ons niet bekend waar de oefening heeft plaatsgevonden en in welke vorm, daarom weten wij niet of in dit specifieke geval een significante verstoring heeft plaatsgevonden. Wij hebben inmiddels wel meer signalen ontvangen over extreem laagvliegen in vogelbroedgebieden en zullen, zoals gesteld bij het antwoord op vraag 2 en 6, contact laten opnemen met Defensie om dit type verstoringen onder de aandacht te brengen.

10. *Naast een vogelbroedseizoen is deze periode ook de periode voor de draagtijd van reeën en damherten. In de Hoeksche Waard leven roedels reeën en damherten. Bent u met ons van mening dat een militaire oefening tijdens de draagtijd van de ree en het damhert veel stress veroorzaakt en kan leiden tot een verlies van de kalfjes? Zo ja, welke (voorzorgs)mogelijkheden ziet het college om deze stress en dit verlies tegen te gaan? En zo nee, waarom niet?*
11. *Bent u met ons van mening dat een militaire oefening leidt tot het opjagen van reeën en damherten en, naast een gevaar voor eigen leven van ree en damhert, een gevaar kan vormen voor de verkeersveiligheid in de Hoeksche Waard (zie het filmpje bij voetnoot 2)? Zo ja, welke mogelijkheden ziet het college om dit gevaar tegen te gaan? Zo nee, waarom niet?*
12. *Heeft het college überhaupt inzicht in de gevolgen voor de verkeersveiligheid van wilde dieren die in paniek zijn door de militaire oefeningen? Zo nee, bent u bereid hier onderzoek naar te doen?*

Antwoord op de vragen 10, 11 en 12

Zie het antwoord op vraag 2

Den Haag, 18 april 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA drs. J. Smit